

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียนประจำเอกชนประเภทพับลิกสกูล
กับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

นายณภาเดช บุญเชิดชู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0818-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATION BETWEEN THE PUBLIC SCHOOL
AND PRIVATE BOARDING SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Napadech Booncherdchoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0818-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียนประจำ
เอกชนประเภทพหุศึกษากับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขต
กรุงเทพมหานคร

โดย

นายณภาคช บุญเชิดชู

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

นายณภาเดช บุญเชิดชู : การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียน
ประจำเอกชนประเภทพหุศึกษากับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขต
กรุงเทพมหานคร.(A COMPARATIVE STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATION
BETWEEN THE PUBLIC SCHOOL AND PRIVATE BOARDING SCHOOL IN
BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 386 หน้า.
ISBN 974-17-0818-1

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนระหว่างโรงเรียน
ประจำเอกชนประเภทพหุศึกษากับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร ใน
ด้านการบริหารงานวิชาการ การดูแลนักเรียนประจำ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหาร
งานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเลือกโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนประจำเอกชนประเภทพหุศึกษา 1 โรงเรียน และโรงเรียนประจำ
เอกชนประเภทอื่น จำนวน 3 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง และ
ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียน ผู้ให้การสัมภาษณ์ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ของโรงเรียนทั้ง 2
ประเภทจำนวน 76 คน

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนทั้ง 2 ประเภทมีความสอดคล้องกัน
ในภาพรวม ด้านรูปแบบ และกระบวนการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 7 ด้าน คือ มีการวางแผนงาน
การปฏิบัติงานตามแผน การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไขการปรับปรุงงาน โดยการ
บริหารงานโรงเรียนแต่ละด้านเพื่อให้บรรลุตามปรัชญา เป้าหมาย และแนวทางการศึกษาของ
โรงเรียน ส่วนที่แตกต่างกันคือ รายละเอียดของวิธีการและลักษณะการบริหารงานแต่ละด้าน โดย
เฉพาะด้านการดูแลนักเรียนประจำและการบริหารกิจการนักเรียน ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะของ
การดำเนินงานโรงเรียนประจำแต่ละประเภท

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4183710827 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: COMPARATIVE STUDY / PUBLIC SCHOOL / PRIVATE BOARDING SCHOOL.

NAPADECH BOONCHERDCHOO : A COMPARATIVE STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATION BETWEEN THE PUBLIC SCHOOL AND PRIVATE BOARDING SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.WEERAWAT UTAIRAT,Ph.D. 386 pp. ISBN 974-17-0818-1

The purpose of this thesis is to make a comparative study in school administration between the public school and private boarding schools in Bangkok Metropolis regarding academic affairs administration, supervision of boarding students, business and finance administration, personnel administration, student affairs administration, school plants administration, and the development of relationship between school and the community. In this regard, the research has specifically 4 schools for making this comparative study namely, one Public School and three private boarding schools and has collected data by using structure interview forms and analyzing various documents regarding school administration. The 76 interviewees include school administrators, assisstant administrator, house masters and boarder school teachers , head of departments and teachers from both Public School and three private boarding schools.

The research results have shown that the school administration are quite similar to one another in general with regard to the pattern and school administration process in all 7 areas namely careful planning, operation according to school plan, follow - up work results and work improvement, by means of school administration in each area, in order to attain achievement according to the philosophy, aims and school policies. The only differences are the details of the methods of work administration, especially supervision of boarding students and student affairs administration in each area according to the operation procedures of each of the schools.

Department Educational Administration

Field of study Educational Administration

Academic year 2001

Sdudent's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

Handwritten signatures: Weerawat Utairat and another signature.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะความกรุณาอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย และกรุณาตรวจแก้ไขให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ครบถ้วน รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์ อาจารย์ที่ผู้วิจัยมีความเคารพอย่างสูง ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจพิจารณาเครื่องมือการทำวิจัย และประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งในความกรุณาที่ท่านมีต่อศิษย์ โดยแสดงถึงความห่วงใยมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณสำหรับท่านทั้งสองอย่างสูงยิ่ง

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ที่ให้ความกรุณาตรวจเครื่องมือในการทำวิจัย และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.กษมา วรารรรถ ฌ อุษงยา และ ดร.อาจง ชุมสาย ฌ อุษงยา ที่กรุณาตรวจพิจารณาเครื่องมือในการทำวิจัย รวมทั้งให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยนี้

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ผู้บังคับการวชิราวุธวิทยาลัย ที่ให้ความกรุณาและสนับสนุนในการศึกษาและการทำวิจัย ขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนราชินี โรงเรียนราชินีบน ที่กรุณาอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย รวมทั้ง ผู้ช่วยผู้บริหาร ผู้ดูแลนักเรียนประจำ หัวหน้าหมวดวิชาคุณครูทุกท่าน ของทั้ง 4 โรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำวิจัย

ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อาทิ ม.ร.ว.พันธุ์รังษี ภาณุพันธุ์ คุณครูสุรางคณา พรแจ่มใส และคุณครูวัชรภรณ์ สมองคุณ ที่กรุณาเป็นธุระ ช่วยเหลือ และประสานงานอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนราชินี รวมทั้งท่านอื่น ๆ เพื่อนร่วมงานที่วชิราวุธวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัย เพื่อนนิสิตรุ่นที่ 36 ที่ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย และวชิราวุธวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยส่วนหนึ่ง

และที่สำคัญการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงมาด้วยดีนั้น เป็นเพราะได้รับความรักความอบอุ่น กำลังใจจากครอบครัว ทั้งบิดา มารดา พี่ ๆ และน้อง จนทำให้ชีวิตก้าวเดินมาสู่จุดนี้ได้

หากผลงานการวิจัยในวิทยานิพนธ์นี้มีประโยชน์ในการศึกษาสืบไป ผู้วิจัยขออุทิศความดีทั้งปวงนั้นแด่ครู อาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทวิชา ด้วยความเมตตาต่อศิษย์มาโดยตลอด รวมทั้งอดีตผู้บังคับการ ศาสตราจารย์ ดร.กัลย์ อิศรเสนา ฌ อุษงยา ที่ข้าพเจ้าเคยร่วมงานกับท่านด้วยความอบอุ่นใจ

นภาเดช บุญเชิดชู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
กรอบทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
ลำดับขั้นในการเสนอวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายของการบริหารโรงเรียน.....	13
แนวคิด ทฤษฎีในการบริหารงานโรงเรียน.....	14
หลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนประจำเอกชน และความเป็นมา ลักษณะของโรงเรียนประจำประเภทพับลิสกุล.....	48
ระบบการบริหารโรงเรียนประจำเอกชน.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์.....	70
การบริหารงานโรงเรียนประจำเอกชนแต่ละประเภท.....	78
การเปรียบเทียบการบริหารงานประจำเอกชนปะเภทพิบูลศกกุลกับ การบริหารงานประจำเอกชนประเภทอื่น.....	126
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
สรุปผลการวิจัย.....	161
อภิปรายผลการวิจัย.....	175
ข้อเสนอแนะ.....	185
รายการอ้างอิง.....	186
ภาคผนวก.....	190
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	386

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 จำนวนและร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์ของโรงเรียนแต่ละประเภท.....	69
2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	71
3 จำนวนและร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ....	72
4 จำนวนและร้อยละของผู้ดูแลนักเรียนประจำที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	73
5 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหมวดวิชาที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	75
6 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ให้สัมภาษณ์จำแนกตามสถานภาพ.....	77
7 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระหว่างโรงเรียนประจำ ทั้งสองประเภท.....	126
8 การเปรียบเทียบการดูแลนักเรียนประจำระหว่างโรงเรียนประจำ ทั้งสองประเภท.....	140
9 การเปรียบเทียบการบริหารงานธุรการและการเงินระหว่างโรงเรียนประจำ ทั้งสองประเภท.....	147
10 การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลระหว่างโรงเรียนประจำ ทั้งสองประเภท.....	150
11 การเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนระหว่างโรงเรียนประจำ ทั้งสองประเภท.....	153
12 การเปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนระหว่าง โรงเรียนประจำทั้งสองประเภท.....	157

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	หลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	8
2	โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนนวมินทราชูทิศวิทยาลัย.....	56
3	โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย.....	58
4	โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนราชินี.....	60
5	โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนราชินีบน.....	62
6	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70